

*Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs
en
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport*

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

BETREFT: voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase

1. ALGEMENE TOELICHTING

In haar vergadering van 15 september 2017 heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring verleend aan het voorontwerp van decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase en aan de bijhorende memorie van toelichting (VR 2017 1509 DOC.0906_2BIS en VR 2017 1509 DOC.0906/3BIS).

Daarbij heeft zij de Vlaams minister bevoegd voor onderwijs en de Vlaams minister bevoegd voor werk gelast om met betrekking tot dit voorontwerp:

- 1° advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen;
- 2° formele onderhandelingen te voeren met de representatieve vakorganisaties en de verenigingen van schoolbesturen voor het secundair onderwijs.

Het advies van de VLOR werd uitgebracht op 12 oktober 2017, dat van de raad van bestuur van Syntra Vlaanderen op 16 oktober 2017 en de SERV maakte zijn advies over op 18 oktober 2017. De onderhandelingen met de sociale partners vonden plaats op 26 oktober, 16 november en 23 november 2017 en werden bekrachtigd in het protocol nr. 69 van 1 december 2017. Naar aanleiding van de adviezen en onderhandelingen werden wijzigingen doorgevoerd aan het ontwerp van decreet. Enkele elementen die gewijzigd werden zijn de volgende:

- Verduidelijking van de uitbreiding van de periode van 20 opleidingsdagen waarbinnen de leerling een werkplek moet vinden;
- Een nieuwe regeling voor de vakken levensbeschouwing en lichamelijke opvoeding in de CDO's en Syntra vzw;
- Het vastleggen van de datum waarop een programmatieaanvraag beantwoord moet worden;
- Toevoegen van de mogelijkheid om verkennende stages te doen in het schooljaar voorafgaand aan duaal leren;
- Verduidelijking van de begeleiding door de trajectbegeleider bij het intakegesprek.

Naast de adviesverstrekking en onderhandeling, werd het traject van armoedetoets verdergezet. In functie van deze armoedetoets vonden er gesprekken plaats met ervaringsdeskundigen en wetenschappelijke experts. Uit de bespreking bleek de zorg voor kwetsbare jongeren, niet enkel in de toekomstige werking maar ook vandaag. Vanuit de armoede-organisatie werd voor deze jongeren de noodzaak aan een ruimere begeleiding dan enkel de pedagogische begeleiding beklemtoond. De aanpak via de

voorzien extra ondersteuning op de werkplek, de aanloopfase en de rol van de trajectbegeleider en mentor, zou dit mogelijk moeten kunnen maken.

De desbetreffende inspraakmomenten resulteerden in een aantal tekstaanpassingen, zoals nader beschreven in rubriek 2 van onderhavige nota. Die aanpassingen zijn meestal van technische aard en doen geen afbreuk aan de strekking van de principiële beslissingen die de Vlaamse Regering eerder heeft genomen rond opzet, krachtlijnen en invulling van het concept duaal leren en de aanloopfase.

Naar aanleiding van de inspraakmomenten heeft de overheid ook volgend engagement geformuleerd: "Indien de betrokken opleidingsverstrekkers en de SERV-partners een consensus bereiken, zonder financiële implicaties, met betrekking tot de schoolvakantieregeling, de leervergoeding en de verzekering van de leerlingen en met betrekking tot de kwaliteitsborging van mentoren op een werkplek zonder financiële implicaties, dan kan deze aanleiding geven tot aanpassing van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen of van relevante uitvoeringsbesluiten. Indien er met betrekking tot deze aspecten geen consensus wordt gevonden, zullen de verschillende standpunten worden onderzocht en werkt de overheid zelf een voorstel tot aanpassing uit, dat ten laatste in werking treedt op 1-09-2019."

2. TEKSTAANPASSINGEN

Hierna volgt een beknopt overzicht van de wijzigingen aan het voorontwerp van decreet in vergelijking met de versie zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 september 2017. Door het feit dat enkele artikelen zijn toegevoegd, werden meerdere bestaande artikelen hernummerd zonder aan de formulering en inhoud te raken (in het overzicht hierna wordt hier dan ook niet verder op ingegaan).

Voor de meer gedetailleerde uitleg bij alle artikelen wordt verwezen naar de memorie bij het voorontwerp.

Artikel 2. Aan dit artikel werd een paragraaf toegevoegd waarin de implicaties van het voltijdse karakter van duaal leren voor de Syntra vzw worden verduidelijkt door de artikels uit de codex secundair onderwijs op te sommen die op hen van toepassing worden.

Artikels 5 tot 8 (nieuw). Dit zijn drie nieuwe artikelen die werden toegevoegd om verschillende termen met betrekking tot de leertijd te vervangen met het oog op de implementatie van duaal leren in de Syntra vzw.

Artikel 12 (voorheen 8). In de definities werden verschillende wijzigingen doorgevoerd. Concreet is een definitie van duaal leren toegevoegd, werd de definitie van klassenraad technisch op punt gesteld, en zijn de definities van mentor en trajectbegeleider gewijzigd. Tot slot werd de definitie van werkplek toegevoegd zoals die vermeld staat in het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen.

Artikel 14 (voorheen 10). Hier is een technische correctie doorgevoerd door aan te geven dat de afwijking die de Vlaamse Regering kan toelaten betrekking heeft op het gemiddelde, minimale aantal wekelijks uren op de werkplek.

Artikel 15 (geschrapt). Artikel 15 werd geschrapt omdat dit al opgenomen wordt in het kader van de modernisering van het secundair onderwijs.

Artikel 19 (voorheen 16). In artikel 18 wordt een wijziging doorgevoerd voor de CDO's en Syntra vzw; anders dan oorspronkelijk voorzien zullen zij in duaal leren geen levensbeschouwelijke vakken en lichamelijke opvoeding moeten aanbieden, terwijl dit voor voltijdse scholen wel zo is. Hiermee komen we tegemoet aan de opmerkingen uit de adviezen van VLOR, SERV en raad van bestuur van SYNTRA Vlaanderen en wordt de

huidige werkwijze voor het deeltijds onderwijs en de centra voor vorming van zelfstandige gecontinueerd.

Artikel 21 (voorheen 18). Met betrekking tot de programmatieaanvraag wordt hier verduidelijkt dat de termijn voor indiening strikt als een vervalttermijn geldt waardoor later ingediende dossiers niet ontvankelijk zijn. Ook wordt er een uiterste datum opgelegd waarbinnen er een beslissing wordt genomen over de programmatie. De lijst met criteria wordt volledig in overeenstemming gebracht met de lijst die is opgenomen in het decreet over de modernisering van het secundair onderwijs. Tot slot werd een alinea verwijderd die reeds in een ander decreet geregeld werd.

Artikel 23 (voorheen 20). In dit artikel werden de definities van arbeidsrijpheid en -bereidheid in overeenstemming gebracht met die uit wetenschappelijk onderzoek ter zake. Verder wordt hier de mogelijkheid van een verkennende stage uitgewerkt met het oog op het geven van het niet-bindend advies aan de leerling.

Artikel 24 (voorheen 21). Wat de afbakening betreft van studierichtingen waarbinnen een advies gegeven moet worden, wordt verduidelijkt dat het (in afwachting van de modernisering van het secundair onderwijs) gaat om studierichtingen die concorderen met een opleiding die in de toekomst als arbeidsmarktgericht of dubbele finaliteit bestempeld wordt.

Artikel 25 (voorheen 22). Hierbij wordt een technische correctie gemaakt voor leerlingen die uit het buitenland komen of overstappen vanuit het buitengewoon secundair onderwijs.

Artikel 26 (nieuw). De inhoud van dit artikel stond eerst bij artikel 24 opgenomen, maar omdat het betrekking heeft op overstap en niet instap als regelmatige leerling, werd het afzonderlijk gezet. Inhoudelijk is het echter identiek gebleven aan hoe de tekst eerder was.

Artikel 27 (voorheen 23). Het einde van de periode waarbinnen een leerling van rechtswege kan instappen in duaal leren, wordt verplaatst van de laatste lesdag van oktober naar de eerste lesdag van november. Op deze manier is dit de eerste lesdag na de herfstvakantie waardoor leerlingen die in de herfstvakantie beslissen om naar duaal leren te komen, nog van rechtswege kunnen instappen indien aan de toelatingsvoorwaarden voldaan wordt.

Artikel 36 (voorheen 32). In dit artikel werd verduidelijkt wat de ondersteuning door de trajectbegeleider bij het intakegesprek van de leerling kan inhouden.

Artikel 37 (voorheen 33). In dit artikel werd een verduidelijking doorgevoerd in die zin dat de telling van de 20 opleidingsdagen begint te tellen vanaf de eerste lesbijwoning bij inschrijving, of vanaf de eerste lesbijwoning na beëindiging van een andere overeenkomst.

Artikel 39 (voorheen 35). De voorziene extra ondersteuning voor leerlingen in duaal leren zal niet enkel aangeboden kunnen worden tijdens de arbeidsdeelname, maar ook bij het zoeken naar een tewerkstelling.

Artikel 42 (voorheen 38). De Syntra vzw worden binnen het financieringssysteem van onderwijs gebracht. Binnen onderwijs genereren scholen middelen op basis van de telling van de leerlingen uit het voorgaande schooljaar. Om de Syntra vzw bij de opstart te ondersteunen zullen hun leerlingen de eerste jaren op de teldag van 1 oktober geteld worden om dan middelen te genereren voor dat schooljaar. Als al de opleidingen in de leertijd zijn overgegaan naar duaal leren, zal voor de Syntra vzw de teldatum gelijk getrokken worden met de rest van het onderwijs (1 februari).

Artikel 43 (voorheen 39). In dit artikel werden er reeds verschillende vormen van overheveling van uren-leraar/krediet opgesomd. Echter, voor de richting van de Syntra vzw naar CDO's en voltijdse scholen was dit nog niet geregeld; dit wordt hier uitgewerkt.

Artikel 48 (voorheen 44). In dit artikel wordt een kleine verduidelijking in de tekst doorgevoerd over de rol van de onderwijsinspectie in het kwaliteitstoezicht.

Artikel 52 (voorheen 48). We verduidelijken dat er ook een overlegplatform moet ontwikkeld worden voor het Brussels hoofdstedelijk gewest.

Artikel 53 (voorheen 49). Er wordt een aanpassing gedaan voor wat de afvaardiging van de aanbieders aanloopfase betreft. Concreet zullen de aanbieders van brugprojecten ook vertegenwoordigd zijn in de overlegfora tot de implementatie van de aanloopfase.

Artikel 55 (voorheen 51). De opdracht van het overlegplatform wordt wat verfijnd als het organiseren van structureel overleg en signaleren van problemen.

Artikel 59 (voorheen 55). Hier werd nog een technische aanpassing doorgevoerd in die zin dat het hier gaat over de Syntra vzw's en niet de leertijd. Omdat de aanloopfase niet aangeboden kan worden in voltijdse scholen, worden de voltijdse scholen hier ook uit het toepassingsgebied gehaald. Het is de bedoeling het eerstvolgende schooljaar te proefdraaien met de Aanloopfase.

Artikel 60 (voorheen 56). De definities werden in lijn gebracht met de definities die gebruikt worden in het deel over duaal leren.

Artikel 62 (voorheen 58). Er wordt verduidelijkt dat er voor elke jongere een combinatie moet zijn van een aanloopcomponent en schoolcomponent in de aanloopfase.

Artikel 71 (voorheen 67). De toelatingsvoorwaarden in de aanloopfase worden in lijn gebracht met de toelatingsvoorwaarden zoals die in artikel 25 van het deel over duaal leren zijn opgesomd.

Artikel 72 (voorheen 68). De terminologie van werkervaring wordt vervangen door een begeleide leerervaring.

Artikel 73 (voorheen 69). De definitie van arbeidsbereid wordt in overeenstemming gebracht met de definitie zoals gebruikt in het deel over duaal. Ook de definitie van opleidingsdag wordt scherper gesteld.

Artikel 80 (voorheen 76). Bij de subsidiering van aanbieders van de aanloopfase wordt de resultaatsgerichtheid van de financiering naar voren geschoven, in die zin dat de doorstroom naar duaal leren beoogd wordt.

Artikel 85 (voorheen 81), artikel 100 (voorheen 96), artikel 101 (voorheen 97), artikel 104 (voorheen 99), artikel 108 (voorheen 103). In deze artikels werd een technische wijziging gedaan. Concreet werden er in de tekst afzonderlijke punten uitgewerkt voor respectievelijk brugprojecten en voortrajecten, terwijl deze voorheen telkens in één zin stonden vermeld.

Artikel 103 (voorheen 98). In dit artikel is de term leertrajectbegeleider vervangen door trajectbegeleider. De Syntra vzw gaan hun terminologie hieromtrent immers aanpassen.

Artikel 107 (voorheen 105). In dit artikel is het schooljaar 2017-2018 vervangen door 2018-2019. De invoering van NAFTA (en bijhorende budgetverschuiving) volgt de invoering van duaal leren.

Artikel 122 (voorheen 117). De gewijzigde definities van mentor en trajectbegeleider worden ook gewijzigd in het decreet op de overeenkomst alternerende opleiding om deze twee decreten met elkaar te laten sporen.

Artikel 125 (voorheen 120). Indien een werkgever een samenwerkingsovereenkomst afsluit met een andere werkgever voor het invullen van een onderdeel van het opleidingsprogramma, dient de opleidingsverstrekker hier ook bij betrokken te worden. Ook moet het Vlaams Partnerschap of het sectoraal partnerschap hiervan op de hoogte gesteld worden.

Artikel 128 (voorheen 122). Het decreet zal in werking treden vanaf 1 september 2019 met uitzondering van de artikelen die de opstart in schooljaar 2019-2020 mogelijk moeten maken, evenals het goed functioneren van het stelsel leren en werken, de proefprojecten, het Vlaams partnerschap Duaal leren en de alternerende overeenkomsten.

3. BUDGETTAIRE WEERSLAG

De implementatie van duaal leren heeft op verschillende vlakken budgettaire impact. De inspectie financiën gaf een gunstig advies onder voorwaarden. In lijn met het advies van de minister bevoegd voor begroting werd de budgettaire impact van het decreet meegenomen in de begrotingsopmaak van 2018.

4. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

4.1. Taal- en wetgevingstechnisch advies

Met het taal- en wetgevingstechnisch advies nr. 2017/230 dd. 6 juli 2017 werd rekening gehouden.

4.2. RIA

Bij de indiening voor eerste principiële goedkeuring werd al gesteld dat er geen RIA nodig is. Een Kind en Jongere-effectenrapport (JoKER) werd wel opgemaakt.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Ook na de tekstaanpassingen naar aanleiding van de inspraakprocedures, heeft het voorstel van beslissing geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

6. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Ook na de tekstaanpassingen blijft het de bedoeling dat de kwaliteitscontrole deels wordt opgenomen door toezichthouders van bij SYNTRA Vlaanderen. Hiervoor is een recurrente bijstelling van 3 VTE nodig. Op 14 september 2017 verleende de minister bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling haar akkoord.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet betreffende duaal leren en de aanloopfase, en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, te gelasten om over dit voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

3° de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, te machtigen om de belanghebbende schoolbesturen en scholen, onder voorbehoud van de definitieve goedkeuring van dit decreet, te informeren over de bepalingen ervan zodat lokaal de implementatie van duaal leren en de aanloopfase optimaal kan worden voorbereid.

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Onderwijs

Philippe MUYTERS
Vlaams minister van Werk, Economie,
Innovatie en sport

Bijlagen:

- Voorontwerp van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase
- Memorie van toelichting van decreet betreffende het duaal leren en de aanloopfase
- Advies van de VLOR van 12 oktober 2017
- Advies van de Raad van Bestuur van Syntra Vlaanderen van 16 oktober 2017
- Advies van de SERV van 18 oktober 2017
- Protocol nr 69 van 1 december 2017.